

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
John Dagobert
Landskapsarkitekt

BESLUT
2017-01-12

Diarienummer
511-24134-2016

Sida
1(32)

Enligt sändlista

Beslut om strandskydd i Göteborgs kommun

Innehåll

Beslut
Redogörelse för ärendet
Inkomna yttranden
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Kungörelse
Hur man överklagar
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Kartor och läsanvisning
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Redogörelse för samråd

Beslut

A. Beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808) att den kust samt de sjöar och vattendrag som anges nedan ska omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter

Axlemossen	Kust- och skärgårdsområdet
Björketjärnen St	Långevattnet V (<i>Delsjöområdet</i>)
Delsjön L	Långevattnet Ö (<i>Delsjöområdet</i>)
Delsjön St	Nordre älv
Göta älv - mellan Angeredsbron och kommungränsen mot Kungälv	Näckrosdammen (<i>Norr om Axlemossen</i>)
Härlanda tjärn	Oxsjön (<i>inkl damm i väster</i>) Sisjön

Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter

Abborrtjärnet	Långevattnet (<i>S Angereds sjöar</i>)
Bjorsjön St och L	Långevatten (<i>Vid Skyrjsjön</i>)
Bredvattnet	Lärjeån - mellan Göta älv och Gunsared
Drisstjärn L	Mollsjön (<i>i gräns mot Ale</i>)
Drisstjärn St	Mölnesjön L
Grästjärnet	Mölnesjön St
Gäddevatten	Mörkevattnet
Gömysten St	Skrovtjärnet
Harekärrsmossen	Skyrjsjön
Holmesjön	Stentjärnen L
Hovåsmossen	Stentjärnen St
Hållsjön	Surtesjön (<i>inkl. Toleredssjön</i>)
Högsjön	Svartemossen
Kroksjön L	Svartevatten
Kroksjön St	Trollsjön
Lysevattnet	
Långevatten (<i>Vättlefjäll</i>)	

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse med mera inom 100-300 respektive 100-200 meter från strandlinjen. I dessa lägen gäller gränsen som beslutsgräns enligt strandskyddsområdets redovisade utsträckning i bilaga 1.1-1.78.

B. Beslut om upphävande av generellt strandskydd

Länsstyrelsen upphäver vissa delar av det generella strandskyddsområdet, där strandskyddet har förlorat sin betydelse på grund av befintliga

exploateringar, enligt kartor i bilaga 1.1-1.78 med stöd av 7 kap. 18 § p. 1 miljöbalken.

Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har för de kommuner som tidigare ingick i Göteborgs och Bohus län tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda kommunvisa beslut. För Göteborgs kommun fattades dessa beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999. Besluten innebär bland annat att utbredningen av strandskyddet framgår av till besluten bifogade kartor. Enligt gränsdragningen på kartorna varierar strandskyddet från noll till 300 meter. För vissa områden innebar de tidigare besluten en inskränkning och för andra områden en utvidgning av strandskyddet.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bland annat innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgning av strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bland annat utvidgat strandskydd inom Göteborgs kommun. Beslutet överklagades till regeringen som den 9 juni 2016 beslöt att upphäva Länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad behandling. I sitt beslut anför regeringen bland annat att Länsstyrelsen i beslutet om utvidgat strandskydd även reglerat områden innanför det generella strandskyddet och att fel lagrum använts till stöd för dessa förändringar.

Efter regeringens upphävande av Länsstyrelsens beslut gällde högst 100 meter strandskydd längs kusten samt kring alla sjöar och vattendrag inom Göteborgs kommun.

För att värna om strandområdenas värden för friluftslivet samt för djur- och växtlivet fattade Länsstyrelsen den 15 juli 2016 ett tillfälligt förordnande om strandskydd i Göteborgs kommun. Det tillfälliga beslutet avsåg den tid som remiss och slutlig beredning av ärendet genomfördes.

Även det tillfälliga beslutet överklagades och regeringen har i sin prövning av detta, i ett delbeslut i gällande begäran om inhibition, pekat på att Länsstyrelsen i nuläget inte har något bemyndigande att fatta nya förordnanden, ändra i befintliga eller upphäva förordnanden som avser generellt strandskydd. I beslut den 24 november 2016 inhyllade (upphävde) regeringen Länsstyrelsens tillfälliga förordnande om strandskydd i den del det på något sätt avsåg återinförande av generellt strandskydd inom Göteborgs kommun.

Länsstyrelsen tolkar att det som regeringen avser, är att vid lagändringen den 1 juli 2009 ändrades även möjligheterna för Länsstyrelsen att upphäva strandskydd. Det bemyndigande som Länsstyrelsen tidigare hade enligt 11 § förordning (1998:1252) om områdesskydd att meddela förordnanden gällande strandskyddsområden, även kallat ”normbeslut”, togs bort. Istället infördes en möjlighet för Länsstyrelsen att i det enskilda fallet upphäva strandskyddet i ett område med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken. Beslut enligt den nya paragrafen är inte ”normbeslut” utan gynnande förvaltningsbeslut.

De gamla besluten från den 24 juni 1999 och 17 december 1999 om att upphäva strandskydd, är enligt Länsstyrelsen att betrakta som förordnanden eller så kallade normbeslut. Detta får till följd att i de områden där Länsstyrelsen i de besluten upphävde generellt strandskydd, kan Länsstyrelsen idag inte återinföra detta. Det är i dagsläget endast genom begäran hos regeringen som sådana beslut kan ändras.

Länsstyrelsen har därför, i det nu föreliggande beslutet, inte förändrat tidigare beslut om upphävande av generellt strandskydd. Detta beslut avser endast utvidgning av strandskydd (med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken) och i vissa mindre områden beslut om nya upphävande av generellt strandskydd (med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken).

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Göteborgs kommun då förslaget var ute på remiss mellan den 15 juli och 23 september 2016. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Göteborgs Stad har ritat ett eget förslag till ny strandskyddsgräns i kommunen och skickat till Länsstyrelsen i ett tidigt skede av projektet. Denna har sedan uppdaterats efterhand. De ifrågasätter vissa av Länsstyrelsens principer och motiveringar för översynen. De områden som pekas ut för att omfattas av utvidgat skydd måste vara väl motiverade och utgå från det enskilda fallet. Göteborgs Stad pekar på att deras förslag bygger på gällande översiktsplan med fördjupningar och anser att dessa är

att betrakta som avtal mellan stat och kommun. De anser att Länsstyrelsens förslag allvarligt hindrar en långsiktig och hållbar användning och utveckling av mark och vatten, konsekvenserna bedöms bli allvarligast i skärgården. De är också frågande till hur strandskyddets utbredning faktiskt ska kunna bedömas då den inte är fastlagd på beslutskartor utan dess utbredning kan variera över tid. Göteborgs stad har även vid möte med Länsstyrelsen bland annat framfört att en buffertzons kring befintlig bebyggelse och anläggningar bör undantas, för att möjliggöra utveckling och undvika onödig dispensprövning i framtiden. De anför också att nuvarande strandskyddsgräns bör behållas i områden där kommunen har planer på utbyggnad. Bland annat pekar de på att detaljplanering pågår på Asperö, som i vissa delar kommer i konflikt med föreslagen strandskyddsgräns.

Kommunala lantmäterimyndigheten i Göteborg anför att den detaljerade gränsdragningen bör ta hänsyn till ärenden som beslutats och som bygger på tidigare gällande strandskyddslinje.

Flera markägare och intresseföreningar uttrycker oro för att strandskyddet ska begränsa möjligheterna till utveckling av kustsamhällena, framför allt på öarna i skärgården. Flera menar att strandskydd krånglar till eller till och med omöjliggör fortsatt nyttjande och underhåll av hamnar, bryggor med mera. Hamnområden, bostäder och turistiska verksamheter måste få möjlighet att utvecklas. Man motsätter sig även utvidgning av strandskyddet eftersom ingreppet i äganderätten är för stort. De anser att det är fel att ingen ersättning utgår till markägare som får strandskydd på sin mark.

Flera anser att 100 meter eller ännu mindre är tillräckligt för att uppfylla strandskyddets syften. Många pekar på att då området saknar skyddsvärd natur och värdefull eller bevarandevärd flora saknas skäl till att utvidga strandskyddet. Kritik har även framförts mot att utvidgningen av strandskyddet är för generell.

Flera pekar även på att då regeringen upphävt och återförvisat tidigare beslut om utvidgning är det konstigt att Länsstyrelsen inte ändrat i det nya förslaget för de områden som föreslås få strandskydd.

Flera markägare ifrågasätter även samrådsprocessen och anser att informationen kring remissen har varit för dålig. Personlig kontakt borde ha tagits med markägare som berörs.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13-14 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (7 kap. 18 p. 1 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet också besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

Allmänna överväganden

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa

något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg).

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som till exempel etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit dessa i de områden där strandskydd införs genom detta beslut om utvidgning av strandskyddet. Länsstyrelsen har även på vissa platser upphävt delar av det generella strandskyddet då det i arbetet visat sig vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar värden för att tillgodose strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet längs kusten samt kring sjöar och vattendrag. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

I Länsstyrelsens tidigare beslut om strandskydd den 24 juni 1999 och 17 december 1999 upphävdes vissa delar av det generella strandskyddsområdet. I normalfallet har Länsstyrelsen nu inte lagt på utökat strandskydd bakom sådana områden där det generella strandskyddet genom tidigare beslut har minskats till mindre än 100 meter. I några specialfall har dock Länsstyrelsen gjort detta. Det kan vara fråga om att säkra en passage fram till stranden då områden rakt bakom stranden inte längre är helt allemansrättsligt tillgängliga. Det kan också vara fråga om en fortsättning på en höjdrygg med utsikt över vattnet som går in bakom ett parti av bebyggelse vid stranden, viktiga passager längs med stranden eller större sammanhängande grönområden som har stora värden för det strandnära friluftslivet eller djur- och växtlivet på platsen. Förhållanden på platsen har även i dessa specialfall varit avgörande vid bedömningen av behovet av utvidgning av strandskyddet.

Eftersom strandlinjen ibland buktar in och ut kraftigt kan det ibland också bli så att ett område som tidigare har saknat generellt strandskydd får utvidgat strandskydd från en annan del av kusten, till exempel vid smala

uddar eller vid tätt liggande öar. Detta kan även bli fallet om strandskyddet utvidgas kring en sjö och det finns andra mindre sjöar med upphävt strandskydd inom till exempel 200 meter från stranden på den sjö som får utvidgat strandskydd.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kap. eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de delar av kusten samt de sjöar och vattendrag som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Dessa områden ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att störande exploatering hålls på avstånd. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket för att få bebygga kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid kuststräckor, sjöar och vattendrag med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

För såväl djurlivet som allmänhetens rekreationssupplevelser kan det även finnas stora värden i större områden med ett antal sjöar och/eller sjösystem som ligger tätt och där det finns möjlighet att röra sig fritt mellan sjöarna. Ett sådant område är Vättlefjäll. Vättlefjäll är ett skogs-, sjö- och myrlandskap med höga upplevelsevärden beläget i kommunerna Ale, Göteborg och Lerum. Området har höga värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Området har i sin helhet pekats ut som riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Delar av området utgör även naturreservat och Natura 2000-område enligt fågeldirektivet. Även kring Vättlefjälls sjöar är det av stor vikt att värna orördheten, upplevelsevärdena och värdena för det rörliga friluftslivet.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Då det är möjligt, ser därför Länsstyrelsen sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

I vissa delar är stränderna så flacka att marken under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför tidvis är begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Strandskyddets utformning

De tidigare gällande strandskyddsgränserna i Göteborgs kommun härstammar till stor del från 1975. I Länsstyrelsens beslut från 24 juni 1999 och den 17 december 1999 genomfördes vissa ändringar av den ursprungliga gränsen, där gränsen bland annat bättre anpassades till befintliga bebyggelsegrupper med mera. Även områden inom det generella strandskyddet som antingen redan bebyggs eller i vissa fall som planerades bebyggas undantogs.

Strandskyddsgränserna utgjordes i besluten från 1999 av beslutsgränser på kartor som har ritats i skala 1:10 000. Detta innebar att strandskyddsgränserna inte alltid var utformade så att de fullt ut svarade mot syftet med en anpassad gräns. De då i kartan fastlagda beslutsgränserna innebar även att gränserna inte förändrades om strandlinjen försköts.

Det föreliggande beslutet innebär istället att strandskyddsgränsen som grundregel anges på ett fast avstånd, 100, 200 eller 300 meter, från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Resultatet blir en mer konsekvent strandskyddsgräns, som slår vakt om viktiga passager, och som stämmer överens med strandskyddets utformning i övriga delar av länet och landet. Det utvidgade strandskyddet kommer därmed också att ha samma

definition som det generella strandskyddet och de kommer därmed att flytta sig lika mycket vid eventuella framtida förändringar av strandlinjen. Kartorna som hör till detta beslut illustrerar (med undantag för de sträckor som nämns i nästa stycke) strandskyddets utbredning i dagsläget, med utgångspunkt från den strandlinje som Länsstyrelsen bedömt gälla för normalt medelvattenstånd.

Detta beslut ändrar inte tidigare upphävande av generellt strandskydd för bebyggelse, vägar med mera. I vissa områden har ytterligare ytor upphävts inom det generella strandskyddsområdet för att vi idag har ett bättre underlag för att göra anpassningarna utifrån och anpassningarna kan därmed göras mer detaljerade. Även nya anpassningar har gjorts i de områden där Länsstyrelsen nu utvidgar strandskyddsområdet. I dessa specialfall fungerar gränsen på kartan även fortsättningsvis som fastlagd beslutsgräns.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid kusten, stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, till exempel fisk- och musselodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. Den påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även ut över vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

I särskilda fall finns det även inom det generella strandskyddet anledning att göra sådana anpassningar. Med anledning av närheten till vattnet och eventuellt tillkommande bebyggelses privatiserande effekt på kringliggande områden bör dock sådana anpassningar göras mycket restriktivt.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljömålen:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.
- ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” som bland annat innebär att kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav.

Berörda områdets värden

Motiv för utvidgning

Kustzonen (bilaga 1.1-1.17, 1.19-1.25, 1.27-1.40, 1.44-1.47, 1.50-1.52 och 1.56-1.58)

Allmän värdebeskrivning

Södra Bohusläns kust utgörs av ett naturskönt skärgårdslandskap med exponerad ytterskärgård och skyddad, ofta lummig, innerskärgård. I Göteborgs kommun är många av de unika naturvärdena kopplade till kustzonen. I kommunens kustzon ingår både det yttersta kustbandet med klippor och kala hållar, och i de inre delarna låglänta ängsmarker och produktiv åkermark.

Kustzonen hyser de artrikaste havsmiljöerna i Sverige. Längs kommunens kuststräcka finns vidsträckta grundområden som är biologiskt högproduktiva och utgör uppväxtområden för många kommersiellt viktiga fiskarter. Havsstrandängar, våtmarkskomplex och skär är viktiga miljöer för fågellivet och området rymmer mycket höga ornitologiska värden. Bland annat är de grunda områdena vid Nordre älvs estuarium viktiga områden för sjöfågel. Längs kuststräckan finns flera fågelskyddsområden. Den näringsrika fågelspillningen ger vidare förutsättningar för en frodig flora. I kustzonen finns även knobbsäl, som ofta ses på de kala skären.

Landskapet i kustzonen är särpräglad och naturmiljön inrymmer en stor variation. Stora sammanhängande lövskogsområden utgör habitat för många rödlistade växter och djur. Bohusläns randlövskogar är en biotop med särskilt höga bevarandevärden. Kustnära brynmiljöer, med övergång från busksnår och krattskog i exponerade lägen, till den lummiga skogen i dalbottenarna är ovanligt artrika. Skogarna bildar långsmala stråk längs foten av de skarpa bergsbranterna och biotopen har stor betydelse för många insekts- och fågelarter.

Göteborgs kustzon är i sin helhet utpekad som riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken. Yttre skärgården samt norra delen kring Nordre älvs estuarium är även utpekad som riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Yttre skärgården samt flera mindre områden utgör även riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Bebyggelsegrad och exploateringstryck

Exploateringstrycket är mycket hårt i området. Bohuskusten klassas som högexploaterad och enligt Statistiska centralbyrån har det strandnära byggandet vid Bohuskusten ökat under de senaste åren. Redan idag är delar av kuststräckan exploaterad i hög grad vilket har lett till att tillgängligheten för allmänheten har begränsats. I vissa områden är det idag inte möjligt för allmänheten att ta sig fram till vattnet. Såväl växt- och djurliv som upplevelsevärden och övriga värden för besöksnäringen hotas av den ökande exploateringen och privatiseringen av strandområden.

Strandområdena vid kusten i Göteborgs kommun har en hög exploateringsgrad. Enligt rapporten *Exploatering i kustzonen 2013*, Rapportserie nr 2/2014 (Länsstyrelserna) har kommunens landområden en exploateringsgrad på 49 % inom 100 meters strandzon och 53 % inom 300 meter strandzon.

Enligt Göteborgs översiktsplan finns ett högt bebyggelsestryck längs hela kuststräckan, till exempel i Björlanda, Torslanda och Askim. I Torslanda pågår redan en omfattande utbyggnad kring Amhult och utbyggnader på längre sikt utreds i Askim och Björlanda. Arkipelagen runt Göteborg, som ursprungligen präglades av fiske- och sjöfartsnäringarna, har numera underordnats bebyggelsestrycket från storstaden. Öarna i Södra skärgården rymmer trots detta en hel del kulturvärden.

Delområde I – Göteborgs norra kustzon med Nordre älvs fjord och estuarium- värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.50-1.52 och 1.56-1.58)

Området omfattar Nordre älvs fjord med strandområden och sträcker sig från Nordre älvs utlopp vid gränsen till Kungälv kommun i norr till Tumlehed i söder. Naturtyperna i området varierar kraftigt, med både estuarium, grunda bottenar, havsstrandäng, klippor och skär, klippedar och öppen hagmark. Gränserna för det egentliga estuariet varierar beroende på flera faktorer såsom flöden i älven, språngskiktsförhållanden, tidvatten med mera. Övergångarna mellan de olika naturtyperna är därför flytande.

Området har en stor biologisk produktionsförmåga, vilket skapar förutsättningar för ett rikt fisk- och fågelliv. Stora ålgräsängar finns i estuariets inre delar. I mynningsområdet finns stora bankar av blåmusslor. Området är välbevarat och förhållandevis lågexploaterat.

Området i sin helhet omfattas av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken. Bronsålderssundet vid Björlanda är utpekats som riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken eftersom det utgör en fornlämningsmiljö med dominerande läge i landskapet som åskådliggör den äldre bronsålderns kulturlandskap.

Området utgör även naturreservat och Natura 2000-område enligt både art- och habitat- samt fågeldirektivet. Området är även utpekats som RAMSAR-område och några mindre öar utgör fågelskyddsområden.

Området kring Björlanda och Nolvik har pekats ut som regionalt värdefullt odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden. Vid Vikhall och Prästgårdskilen finns områden med värdefull lövskog.

Bebyggelsegraden i strandzonen är bitvis hög i området, med tät bebyggelse i klungor med mellanliggande i huvudsak oexploaterade naturområden. I några områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet och där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här, och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. De mellanliggande oexploaterade områdena är med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i orterna, samt det fortsatta höga exploateringsstrycket, mycket värdefulla med avseende på säkerställandet av strandskyddets syften. Områdena omfattas i hög utsträckning av utvidgat strandskydd sedan tidigare i varierande omfattning. Detta beslut medför utökning av strandskyddet i vissa områden jämfört med tidigare beslut, bland annat kring Nolvik och Prästgårdskilen.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Delområde II – Göteborgs norra kustzon med sydvästra Hisingen- värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.35-1.38, 1.44-1.47 och 1.50)

Området omfattar kustzonen utmed sydvästra Hisingen och sträcker sig från Tumlehed i norr till Göta älvs utlopp i söder. Området karaktäriseras i huvudsak av högexploaterade strandområden i anslutning till tätorten Göteborg. I stora områden är strandskyddet sedan tidigare upphävt till följd av den höga exploateringsgraden. Oexploaterade mellanliggande

naturområden utgör värdefulla passager såväl för allmänheten som för växt- och djurlivet.

Området i sin helhet omfattas av riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken. Ett område kring Madbäcken söder om Tumledhed är utpekad som riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, eftersom det utgör en fornlämningsmiljö med hällmålning som speglar fångstkultur och talrikt med boplatser från stenåldern. Området är även utpekad som regionalt värdefullt odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden. Även vid Älvsborgshamnen finns ett riksintresseområde för kulturmiljövård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken), bestående av en fästningsmiljö anlagd 1653. Detta är en del i Göteborgs försvar och ett uttryck för stormaktstidens befästningskonst och expansiva politik. Vid Hästevik finns ett område med värdefullt lövskog.

Torslandaviken utgör Natura 2000-område enligt fågeldirektivet. Området var tidigare en havsvik omgiven av betade strandängar och med ett rikt fågelliv. Under 1900-talet har hela landskapet förvandlats från havsnära odlingslandskap till hamn- och industriverksamhet och upplag för muddermassor. En stor del av grundområdena är utfyllda. Trots alla ingrepp har viken ett rikt fågelliv och är främst av stor betydelse som övervintrings- och rastlokal. Den rikliga tillgången på föda är en viktig faktor. Renova har gjort stora insatser för att förbättra miljön i området under de senaste åren. Göteborgs hamn har tagit fram ett underlag för efterbehandling av uppläggningsplatsen för muddermassor söder om Natura 2000-området, vilket innebär att den omvandlas till ett "vadehav" för fåglar. Preem Petroleum (Publ.) AB Preemraff har gjort omfattande arbeten med att hindra att olja och andra miljöfarliga vätskor ska nå utanför raffinaderiområdet och arbetar fortlöpande med frågorna. Området är även ett Important Bird Area (IBA-område) som omfattar arterna sångsvan, knipa och bergand. Göteborgs ornitologiska förening och Föreningen Torsvikens Naturresevat arbetar aktivt för att området ska bli naturresevat.

Bebyggelsegraden i strandzonen är mycket hög i området, och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet och där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. De mellanliggande oexploaterade områdena är, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, mycket värdefulla med avseende på säkerställandet av strandskyddets syften. Sådana oexploaterade kilar/passager finns bland annat söder om Tumlehed ner mot Madbäcken, mellan Skeddalen och Hästevikberg samt norr om södra Hästeviken, på öarna utanför Hjuvik, mellan Hjuvik och Hällsvik, vid Andalen och Nötö samt på närliggande öar samt i Torslandaviken.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Delområde III – Göteborgs yttre kustzon med skärgårdsöarna Brännö, Styrösö m.fl. - värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.1-1.8, 1.11-1.15, 1.19-1.22, 1.27-1.32 och 1.35-1.38)

Området omfattar Göteborgs yttre skärgård med öar och sträcker sig från Rivö fjord i norr till Vrångöskärgården i söder. Området karaktäriseras av en mångformig kust- och skärgårdsmiljö med en vacker landskapsbild och höga natur-, kultur- och friluftsvärden. Området är värdefullt för fågellivet, och flera mindre öar utgör fågelskyddsområden. Grundområden är värdefulla uppväxtplatser för fisk. Möjligheterna till bad, båtsport och fritidsfiske är goda. Områdets värde för friluftslivet förstärks genom de väl utbyggda kollektiva förbindelserna. Området är även rikt på fornlämningar med varierat innehåll från stenålder till nutid.

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för friluftsliv och kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken.

Galterö med omgivande hav och öar har beslutats bli naturreservat men beslutet är i skrivande stund överklagat. Området har även pekats ut som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Ön domineras av hällmark och dess historia som utmarksbete har gett upphov till en rik och hävdgynnad flora. Området har betydande värden för fågellivet, och grundområdena kring ön är viktiga uppväxtområden för fisk. Ön är helt fri från vägar och trafik. En gångbro förbinder ön med Brännö. Ön är ett välbesökt och populärt utflyktsmål med många besökare framför allt sommartid.

Vinga skärgård i nordväst utgör naturreservat. Skärgården uppvisar en särpräglad miljö, med höga natur-, kultur- och friluftsvärden. Koholmen är känt för sin rika numerär av häckande fågel.

Även Vargö i Göteborgs södra skärgård utgör naturreservat till följd av sina höga natur- och friluftsvärden. Ön är relativt oexploaterad och erbjuder rika möjligheter till friluftsliv. I området finns även kulturhistoriska värden.

Vrångöskärgården i söder utgör naturreservat samt Natura 2000-område enligt både fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet till följd av de höga natur- och friluftsvärdena.

Flera områden har pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden, bland annat Galterö, Rivö och del av Brännö, Vargö, Valö, Styrösös södra delar samt Vrångös norra och södra delar. Delar av områdena har även pekats ut i Länsstyrelsen ängs- och betesmarksinventering.

Bebyggelsegraden i strandzonen är generellt sett hög i området även om några öar och vissa delar av de större öarna är oexploaterade. Bebyggelsestrycket är fortsatt högt i hela området. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet och där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. Dock finns även en del större, oexploaterade strandområden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften. Till dessa hör bland annat Galterö och Rivö, nordvästra delen av Brännö, Asperös östra och södra delar, norra Köpstadsö, södra delarna av Styrösö samt de norra och södra delarna av både Donsö och Vrångö. Dessa områden omfattas i stor utsträckning av utvidgat strandskydd redan enligt tidigare beslut och i vissa fall även av andra områdesskydd (dock inte med riktigt samma skydd som strandskyddet innebär).

Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat vid västra delen av Asperö, vid Rödsten och Husvik på Brännö, i södra delarna av Köpstadsö, i anslutning till Bravik och Halsvik på Styrösö, kring Näset och Torholmen på östra Donsö, på västra delen av Sjumansholmen samt i anslutning till Djupvik på Vrångö.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Delområde IV – Göteborgs södra kustzon - värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.9-1.10, 1.15-1.17, 1.23-1.25, 1.33-1.34 och 1.39-1.40)

Området omfattar södra delen av Göteborgs inre kustzon med öar och sträcker sig från Göta älvs utlopp i norr till Västra Lindås i söder. Området karaktäriseras i huvudsak av högexploaterade strandområden i anslutning till tätorten Göteborg. I stora områden är strandskyddet sedan tidigare upphävt till följd av den höga exploateringsgraden. Oexploaterade mellanliggande naturområden utgör värdefulla passager såväl för allmänheten som för växt- och djurliv.

Området i sin helhet omfattas av riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken.

Välen, vid Askimsvikens nordligaste del, utgör naturreservat. Området utgörs av ett tätortsnära natur- och rekreationsområde med betade strandängar, en grund havsvik, ekskogar och ett rikt fågelliv.

Stora Amundön planeras bli naturreservat. Ön har pekats ut som regionalt värdefullt odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden, och här finns även värdefull lövskog. Även Billdals skärgård planeras bli naturreservat.

Bebyggelsegraden i strandzonen är mycket hög i området, och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet och där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. De mellanliggande oexploaterade områdena är, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, mycket värdefulla med avseende på säkerställandet av strandskyddets syften. Sådana oexploaterade kilar/passager finns bland annat i anslutning till Hinsholmen, väster om Fiskebäck, vid Ganlebukten söder om Önnered, på Näset samt i norra delarna av Askimsviken och ner mot Haga kile samt vid Långenäs söder om Billdal.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning för kustzonen

Kustzonen hyser unika värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Exploateringsstrycket är fortsatt mycket högt i hela området och förväntas öka ytterligare med en ökande turism.

Många av värdena som finns längs kusten är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att stora sammanhängande områden bevaras och ett maximalt utvidgat strandskydd på 300 meter är då motiverat.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är det lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som barriärer i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har inom området anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, i de lägen då området bakom dessa etableringar inte behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad

att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Här anser Länsstyrelsen att det i vissa fall finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då områdena uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att exploatering vid kusten, även utanför hundrameterzonen, medför negativ påverkan på växt- och djurlivet, upplevelsevärdena samt möjligheterna till rörligt friluftsliv i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter är nödvändigt i de delar som framgår av bilagda kartor, för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i kustzonen och bevara de för strandskyddets syften värdefulla områden som ännu inte har tagits i anspråk för bebyggelse.

Nordre älv (bilaga 1.58-1.59, , 1.63-1.64, 1.69-1.71 och 1.76)

Värdebeskrivning

Nordre älv är ca 16 km lång och löper från Göta älv, längs gränsen mot Kungälv och ut i havet. Älven med omgivande landskap hyser höga värden för både natur, kultur och friluftsliv, och har höga upplevelsevärden. Älven utgör även en populär vattenled, och närområdet är rikt på sevärdheter och friluftsanläggningar som campingplatser, gästhamnar, stugbyar och vandrings- och cykelleder som utgör mycket populära turistmål. Efterfrågan på fritidshus och annan exploatering är stor i området och förväntas öka ytterligare i framtiden i takt med att turismen ökar.

Älven med strandområden har pekats ut som riksintresse för både naturvården och friluftslivet samt en del av området även för kulturvård (3 kap. 6 § miljöbalken). Bitvis omfattas älven med strandområden även av naturreservat, fågelskyddsområde samt Natura 2000-område enligt både art- och habitat- samt fågeldirektivet.

Älven har stor betydelse för både fågel och fisk. Den är strategiskt belägen i ett flyttningsstråk för många fågelarter, och strandängarna, maderna och älven utgör värdefulla biotoper för dessa. Älven, med biflöden, är viktig för vandring, lek och uppväxt hos bland annat lax, öring, asp och faren.

Länsstyrelsens bedömning

Efterfrågan på fritidshus och annan exploatering kan förväntas öka i området i framtiden i takt med ökande turism. Även de strandområden som ligger i anslutning till orterna kring älven hotas av exploatering. I flera områden som omfattas av detaljplaner har strandskyddet upphävts. I områden med högt bebyggelsetryck finns det risk för att mycket bebyggelse utanför hundrameterzonen försämrar tillgängligheten till strandområdena. De oexploaterade områden som finns kvar i anslutning till orterna idag kommer sannolikt på längre sikt ytterligare att öka i värde som rekreationsområden.

Nordre älv med strandområden hyser höga upplevelsevärden, samt värden för natur och friluftsliv. Ytterligare exploatering kring älven, även utanför

hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på både naturvärdena och upplevelsevärdena i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd på 300 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har inom området anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, i de lägen då området bakom dessa etableringar saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte utvidgats längs med hela Nordre älv på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddet kring Nordre älv förändras inte av detta beslut.

Göta älv – mellan Angeredsbron och kommungränsen mot Kungälv (bilaga 1.65, 1.66, 1.71 och 1.72)

Värdebeskrivning

Göta älv är 93 km lång och rinner från Vänern till Älvsborgsfjorden i Kattegatt. Älven med omgivande landskap hyser höga värden för natur, kultur och friluftsliv samt har höga upplevelsevärden. Älven utgör även en populär vattenled och närområdet är rikt på sevärdheter och friluftsanläggningar som campingplatser, gästhamnar, stugbyar och vandrings- och cykelleder som utgör mycket populära turistmål. Efterfrågan på fritidshus och annan exploatering är stor i området och förväntas öka ytterligare i framtiden i takt med att turismen ökar.

Älven med strandområden har pekats ut som riksintresse för både naturvården och friluftslivet samt en del av området även för kulturvård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Bitvis omfattas älven med strandområden även av naturreservat, fågelskyddsområde samt Natura 2000-område enligt både art- och habitat- samt fågeldirektivet.

Södra delen av Göta älv rinner genom jordbrukslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturbetesmark med bitvis mycket höga naturvärden. Älven har stor betydelse för både fågel och fisk. Den är strategiskt belägen i ett flyttningsstråk för många fågelarter, och strandängarna, maderna och älven utgör värdefulla biotoper för dessa. Älven, med biflöden, är viktig för vandring, lek och uppväxt hos bland annat lax, öring, asp och faren.

Göta älv fungerar även som vattentäkt för mer än en halv miljon människor.

Länsstyrelsens bedömning

Efterfrågan på fritidshus och annan exploatering kan förväntas öka i området i framtiden i takt med ökande turism. Även de strandområden som ligger i anslutning till orterna kring älven hotas av exploatering. I flera områden som omfattas av detaljplaner har strandskyddet upphävts. I områden med högt bebyggelsetryck finns det risk för att mycket bebyggelse utanför hundrameterzonen försämrar tillgängligheten till strandområdena. De oexploaterade områden som finns kvar i anslutning till orterna idag kommer sannolikt på längre sikt ytterligare att öka i värde som rekreatiomsområden.

Göta älv med strandområden hyser höga upplevelsevärden, samt värden för natur och friluftsliv. Ytterligare exploatering kring älven, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på både naturvärdena och upplevelsevärdena i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd på 300 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området. Länsstyrelsen har i området bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintliga Europaväg 6 och 45 samt järnväg, i enlighet med bilagda kartor, då området bakom dessa etableringar saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte utvidgats längs med hela Göta älv på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddet kring Göta älv förändras inte av detta beslut.

Lärjeån – mellan Göta älv och Gunsered (bilaga 1.53, 1.54, 1.60, 1.61 och 1.62)

Värdebeskrivning

Lärjeån ligger i en sprickdalgång med raviner, meandrande vattendrag, rester av gamla skred och korvsjöar. Kring Lärjeån domineras landskapet av jordbruks- och betesmark men i den västra delen är andelen lövskog stor. På de högre partierna längs ån finns mycket barrskog, björkskog och näringsfattig ekskog och på de lägre belägna slänterna växer ädellövskogar. Närmast ån finns även sumpskogar. Artrikedomen kring Lärjeån är stor och ädellövskogarna hyser en rik kärlväxt- och kryptogamflora med flera ovanliga och hotade arter. Även fågellivet är rikt, med bland annat mindre hackspett och skogsfåglarna stenknäck och spillkråka. Bland ovanliga och hotade arter i vattnet märks nejönöga, asp, ursprunglig laxstam och flodpärlmussla.

Lärjeån ligger tätortsnära och är mycket välbesökt. Det är ett populärt närrekreatiomsområde för flera stora stadsdelar och många gångvägar finns iordningställda, varav en del ligger nära vattendraget. Laxfiske i ån är uppskattat bland sportfiskare.

Området berörs av Natura 2000-område och är klassat som riksintresse för naturvård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Göteborgs kommun planerar reservatsbildning kring ån. Lärjeån är pekat ut som värdefullt vatten av Naturvårdsverket och som särskilt värdefullt vatten av Fiskeriverket.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området Lärjeån mellan Göta älv och Gunsered har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 200 meter kring vattendraget är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området. Länsstyrelsen har i området bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, då området bakom dessa etableringar saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats längs med hela Lärjeån på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddet kring Lärjeån förändras inte av detta beslut.

Sjöar inom området Vättlefjäll (bilaga 1.66-1.68, 1.72-1.75, 1.77 och 1.78)

Värdebeskrivning

Vättlefjäll ligger på en större urbergsplata och utgörs av ett skogs-, sjö- och myrlandskap med höga upplevelsevärden beläget i kommunerna Ale, Göteborg och Lerum. Området är rikt på sjöar, de flesta klarvattensjöar av klippbäckentyp med klippstränder. Området är även intressant ur kulturmiljösynpunkt med gamla torpmiljöer där inägomarken delvis fortfarande hävdas, vilket gett upphov till en intressant flora. Här finns även fukt- och ljunghedsområden som påverkats av brand, där ett flertal sällsynta och missgynnade arter förekommer. Det stora vildmarkpräglade området har även betydande värden för fågellivet, och rymmer bland annat häckningsplatser för storlom och lekplatser för tjäder.

Området har höga värden för det rörliga friluftslivet. Flera av sjöarna står i förbindelse med varandra, vilket skapar goda möjligheter för kanotning och skridskoåkning. Klippstränderna skapar goda möjligheter för bad, fiske och annat strandanknutet friluftsliv, och området genomkorsas av ett nät av stigar och gångvägar som nyttjas för vandring. Området används också populärt för orientering och ett flertal tävlingar har arrangerats i området. Två större vandringsleder, Bohusleden och Vättlefjällsleden, går genom området.

Området är i sin helhet utpekat som riksintresse för friluftslivet (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Den del av området som är beläget i Göteborgs

kommun utgör även naturreservat och Natura 2000-område enligt fågeldirektivet. Arbete pågår med att utöka naturreservatet till att även omfatta den del av området som ligger i Ale kommun. Delar av området är även utpekade som riksintresse för kulturmiljövård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken).

Sjöar inom området

I den del av området som är beläget i Göteborgs kommun ligger sjöarna Mollsjön, Lysevattnet, Stora och Lilla Björsjön, Trollsjön, Hållsjön, Långevatten, Högsjön, Holmesjön, Stora och Lilla Kroksjön, Skyr sjön, Långevatten (*vid Skyr sjön*), Stora och Lilla Stentjärnen, Grästjärnet, Stora och Lilla Drisstjärnen, Stora och Lilla Mölnesjön, Surtesjön (inkl. Toleredssjön), Gäddevatten, Svartevatten, Abborrtjärnet och Skrovttjärnet.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Mollsjön, Trollsjön, Hållsjön, Långevatten, Lilla Kroksjön, Skyr sjön och har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjöarna på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet. Långevatten, Långevatten (*vid Skyr sjön*), Stora Stentjärnen, Surtesjön, Skrovttjärnet och Abborrtjärnet berörs av detta.

För sjöarna Lysevattnet, St och L Björsjön, Högsjön, Holmesjön, Stora Kroksjön, L Stentjärnen, Grästjärnet, Stora och Lilla Drisstjärnen samt Stora och Lilla Mölnesjön, Gäddevatten och Svartevatten har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddet kring samtliga ovan nämnda sjöar förändras inte av detta beslut.

Bredvattnet, Långevattnet, Mörkevattnet (bilaga 1.55, 1.61)

Värdebeskrivning

De tre sjöarna Bredvattnet, Långevattnet och Mörkevattnet är belägna i anslutning till varandra i ett skogsområde på gränsen mellan kommunerna Göteborg och Partille. Området är sjörikt och vildmarkspräglad och hyser höga värden för friluftslivet.

Området har också höga naturvärden, med hållmarker av ljunghedskaraktär, våtmarker och fukthedar med potential för klockgentiana och alkonblåvinge. Området har även värden för fågellivet, bland annat för nattskärra, trädlärka och orre.

Långevattnets nordvästra strand är exploaterad för bebyggelse. I övrigt är området kring sjöarna idag oexploaterat.

Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjöarna, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjöarna. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjöarna på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet. Bredvattnet och Långevattnet berörs av detta.

Det generella strandskyddet kring sjöarna förändras inte av detta beslut.

Sjöar inom Delsjöområdet (1.42, 1.43 och 1.49)

Värdebeskrivning

Delsjöområdet är ett stort, skogsrikt friluftsområde beläget sydost om Göteborgs tätort, på gränsen mellan kommunerna Göteborg, Partille och Härryda. Området hyser mycket höga värden för friluftslivet, inte minst som tätortsnära strövområde. Motionscentralen Skatås ligger i området och det finns gott om stigar, vägar och leder. Sjöarna nyttjas för fritidsfiske, bad och kanotning. Även skidåkning samt bär- och svampplockning förekommer populärt i området.

Området hyser även höga naturvärden med ett rikt djurliv, bland annat med många fågelarter.

Delsjöområdet har i sin helhet pekats ut som riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Området kring Delsjön har till följd av förekomsten av ett flertal boplatslokaler från stenåldern även pekats ut som riksintresse för kulturmiljövård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Den del av delsjöområdet som ligger i Göteborgs kommun utgör även naturreservat, vilket planeras att utökas.

Sjöar inom området

I den del av området som ligger i Göteborgs kommun ligger sjöarna Stora och Lilla Delsjön, Östra och Västra Långevattnet och Stora Björketjärnen.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 300 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har vid Stora Delsjön anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, i de lägen då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela Stora Delsjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen anser att det vid Stora Delsjön finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet på del av fastigheten Delsjön 748:22, i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Det generella strandskyddet kring dessa sjöar förändras inte av detta beslut mer än vad som angetts angående upphävande vid Stora Delsjön ovan.

Härlanda tjärn (bilaga 1.48)

Värdebeskrivning

Härlanda tjärn ligger i Skatåsområdet i kommunens östra del. Det är ett av Göteborgs mest besökta friluftsområde och har mycket stor betydelse för göteborgarnas naturkontakt. Populariteten förklaras delvis av det centrala läget och goda förbindelser med kollektivtrafiken.

Vid Härlanda tjärn ligger Skatås motionsanläggning med klubblokaler och gym. Här finns också en populär badplats, motionsslingor och elljusspår. Området utnyttjas flitigt för naturstudier, bär- och svamplockning, skidåkning, kanoting och fritidsfiske.

Hela Skatås är utpekad som riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). En utvidgning av det närliggande naturreservatet Delsjöområdet är planerad att även omfatta Skatåsområdet.

Länsstyrelsens bedömning

Härlanda tjärn har höga värden för växt- och djurlivet och mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 300 meter kring Härlanda tjärn är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har vid Härlanda tjärns badplats anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig väg och parkeringsplats med mera i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Det generella strandskyddet kring sjön förändras inte av detta beslut.

Näckrosdammen, Axlemossen (bilaga 1.41)

Värdebeskrivning

Sjöarna Näckrosdammen och Axlemossen ligger i Änggårdsbergen i nära anslutning till Göteborgs Botaniska Trädgård. Här finns typiska västsvenska naturtyper som ljunghed, myrmarker, barrskog och naturskogslika lövskogar samt ett arboretum som presenterar exotiska träd från olika delar av norra halvklotet.

Närheten till centrala Göteborg och Mölndal gör Änggårdsbergen till ett mycket populärt friluftsområde. Här finns ett nät av stigar som ger besökaren rika uppleveler av djur- och fågelliv. Från bergen har man utsikt över landskapet och omkringliggande stadsbebyggelse med havet i bakgrunden. Området har även ett pedagogiskt värde och används i undervisning av skolor och universitet.

Änggårdsbergen är utpekad som naturreservat och riksintresse för naturvård och friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Omgivande våtmarker är av högt naturvärde. En utvidgning av naturreservatet är under planering.

Länsstyrelsens bedömning

Näckrosdammen och Axlemossen med strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 300 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Axlemossen och Näckrosdammen har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddet kring sjöarna förändras inte av detta beslut.

Hovåsmossen (bilaga 1.25)

Värdebeskrivning

Hovåsmossen ligger i stadsdelen Askim i kommunens södra del och är en tjärn med små öar av gungfly och rikligt med växtlighet längs stränderna. Här växer vass, starr och näckrosor. Sjön är omgiven av skog och berg och en ovanlig art av skinnbagge har påträffats i sjön.

Öster om sjön ligger naturreservatet Sandsjöbacka, i övrigt är Hovåsmossen omgivet av bostadsbebyggelse. Sjön med strandområdena är trots sin ringa storlek av stor betydelse för de omkringboendes friluftsliv.

Länsstyrelsens bedömning

Hovåsmossen med strandområden har genom sitt nära läge till bebyggelse höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har vid Hovåsmossen anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse med mera i enlighet med bilagd karta, i de lägen då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Det generella strandskyddet kring sjön förändras inte av detta beslut.

Sjöar inom Sandsjöbacka (bilaga 1.17, 1.18, 1.25 och 1.26)

Värdebeskrivning

Sandsjöbacka ligger i kommunens södra del och gränsar till kommunerna Mölndal och Kungsbacka. Området ligger på en högplatå med flera mindre sprickdalar som genombryter landskapet. Sandsjöbackas varierande natur med lövskog, barrskog och stora arealer hedmark främjar ett rikt och varierande djurliv. Fågellivet är typiskt för skogslandskapet i regionen med arter som bivråk, sångsvan, spillkråka, trädlärka, nattskär och orre.

Sandsjöbacka är ett populärt friluftsområde och nyttjas flitigt under hela året. Här finns stigar för längre och kortare vandringar och vid Sisjön finns

en välbesökt kommunal badplats där det även går att fiska. Skogarna bjuder på rikligt med bär och svamp.

Med ett 80-tal häckande fågelarter har Sandsjöbacka utsetts till Natura 2000 enligt fågeldirektivet. Området är också utpekad som naturreservat och är av riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Våtmarkerna är av högt naturvärde.

Sjöar inom området

I den del av området som ligger i Göteborgs kommun ligger sjöarna Sisjön, Svartemossen, Harekärrsmossen, Stora Gömysten och Oxsjön.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att sjöarna Sisjön och Oxsjön med strandområden, till följd av deras storlek, naturvärden och stora betydelse för närrökreation och annat rörligt friluftsliv, behöver ha ett utvidgat strandskydd till 300 meter för att strandskyddets syften ska säkerställas långsiktigt. Kring övriga sjöar i området gäller det utvidgade strandskyddet till 200 meter.

Norr om Sisjön har det utvidgade strandskyddet anpassats till den gräns som gällt sedan Länsstyrelsens tidigare beslut 1999-06-24. Denna anpassning berör även det utvidgade strandskyddet för Svartemossen.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjöarna på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 24 juni 1999 och den 17 december 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet. Sisjön och Svartemossen berörs av detta.

För sjöarna Harekärrsmossen, Stora Gömysten och Oxsjön har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddet kring samtliga ovan nämnda sjöar förändras inte av detta beslut.

Bemötande av inkomna yttranden

Med anledning av regeringens bedömning att Länsstyrelsen inte har juridisk möjlighet att ändra i de delar av tidigare beslut om strandskydd i Göteborgs kommun från den 24 juni 1999 och den 17 december 1999 som rör upphävande av generellt strandskydd, har Länsstyrelsen anpassat det nu föreliggande beslutet efter de nya förhållandena. I några områden där det generella strandskyddet tidigare har upphävts överväger Länsstyrelsen hemställa hos regeringen om ändring av beslutet, så att generellt strandskydd åter gäller. Detta gäller områden med synnerliga värden med avseende på strandskyddets syften där ett sammanhängande strandskydd i

framtiden är en nödvändighet för att värdena långsiktigt ska kunna säkerställas.

Länsstyrelsen har i vissa fall, men inte alla, justerat strandskyddsgränsen i enlighet med förslaget från Göteborgs kommun. Den detaljerade gränsdragningen har diskuterats i flera omgångar, främst med kommunens kontaktpersoner. Länsstyrelsen har i översynen gjort en noggrann genomgång av hela kustområdet. Den nya strandskyddsgränsen som tagits fram är detaljerad och utgår ifrån bedömningar i varje enskilt fall, även om dessa bedömningar tar avstamp i ett antal principer som Länsstyrelsen jobbar efter i syfte att få en helhetssyn och likabehandling vad gäller strandskydd i länet i stort.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd som bygger på ett angivet avstånd från strandlinjen är det som bäst uppfyller lagens bestämmelser. Detta eftersom det är så som det generella strandskyddet på 100 meter anges i lagtexten. Om det utvidgade strandskyddet anges på ett annat sätt riskerar man att det blir glapp och fel i skyddet i framtiden. Vid varje ansökan om dispens ska prövningsmyndigheten bedöma och avgöra om strandskydd eller annat skydd gäller för den plats som ansökan gäller.

Att lägga ut oskyddade buffertzoner kring befintliga bostadstomter, bostadsområden, hamnanläggningar med mera där ytterligare exploatering ska tillåtas utan att behöva prövas med avseende på strandskyddets syften riskerar att få stora konsekvenser för strandskyddets värden i det aktuella området.

Ytterligare en princip som Länsstyrelsens arbetar efter är att inte i förväg göra justeringar för kommande bebyggelseområden och anläggningar. Frågan får istället hanteras i en detaljplaneprocess då en vägning görs mellan strandskyddets värden å ena sidan, och exempelvis allmänhetens nytta av en exploatering för infrastruktur, nya bostäder, en småbåtshamn etc. å andra sidan. Länsstyrelsen vill dock särskilt poängtera att det nya strandskyddet inte ska betraktas som ett absolut hinder för den långsiktiga utvecklingen i de områden där det läggs på. Även fortsättningsvis finns det möjlighet till dispens från förbudet för exempelvis komplementbyggnader alternativt att strandskyddet upphävs i samband med ett detaljplanearbete för exempelvis infrastrukturprojekt, tätortsutveckling eller turismsatsningar.

Anledningen till att Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd behövs vid Göteborgs kuststräcka samt vid flera av Göteborgs insjöar och vattendrag är att Bohuslän är ett av Sveriges mest värdefulla områden med avseende på strandskyddets värden, det vill säga rörligt friluftsliv samt växt- och djurliv. Det finns många motstående intressen i området och därför är det viktigt att man långsiktigt hushåller med denna unika markresurs. Den vackra och tillgängliga naturen är en av Sveriges största tillgångar, både för de som bor här och för de som kommer som turister. En förutsättning för detta är dock att det enskilda intresset av att bebygga mark behöver stå

tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv.

En nekad strandskyddsdispens ger ingen omedelbar rätt till ersättning för markägaren. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning.

Även mark som idag synes ha begränsade naturvärden kan vara viktig för strandskyddets syften, exempelvis jordbruksmark och skogsområden där skogsbruk bedrivs idag. Strandskyddet är inte ett skydd för hotade, känsliga eller värdefulla arter och natur utan avser att värna om allmänhetens tillgång till strandnära områden på allemansrättsliga grunder samt att värna om ”normalt” växt- och djurliv i den för dem mycket värdefulla zonen mellan land- och vatten.

Att strandskyddet ska ses ur ett långsiktigt perspektiv gör att Länsstyrelsen i arbetet med översynen inte regelmässigt har undantagit bostadsfastigheter från strandskydd. Om en bostadsfastigheter tidigare har haft strandskydd, både inom det generella strandskyddsområdet och inom utvidgat strandskydd kommer den i normalfallet att fortsätta ha strandskydd. Om ett område genom detta beslut får utvidgat strandskydd för första gången, har Länsstyrelsen undantagit mindre bostadsfastigheter som är tydligt ianspråktagna som tomt. Även en del tomtor kring hus på ofri grund har undantagits.

Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs kusten, och även kring andra sjöar och vattendrag, är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. P-platser, hamnområden och bryggor är områden som idag är tillgängliga för allmänheten. Om strandskyddet tas bort i dessa områden finns risk att de bebyggs eller på annat sätt privatiseras så att allmänheten inte längre har tillträde. Strandskydd hindrar inte normalt användande samt underhåll av anläggningarna.

Det beslut att upphäva och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen som regeringen fattade den 9 juni 2016 togs på formella grunder. Regeringen pekar på att Länsstyrelsen inte kan stödja sig på den paragraf som avser utvidgning av strandskydd för att utvidga strandskyddet i ett område där generellt strandskydd tidigare upphävts. Regeringen har inte tagit ställning till om de områden som Länsstyrelsen föreslagit för utvidgat strandskydd

behövs för att säkerställa strandskyddets syften eller ej. Länsstyrelsen har i de flesta fall inte heller ändrat inställning till områdenas värden för strandskyddet och vidhåller därför att utvidgning behövs i dessa områden.

När det är så många markägare, och andra rättighetshavare, som berörs använder Länsstyrelsen kungörelsedelgivning, det vill säga annonserar i tidningar om att ett nytt förslag finns och att allmänheten får yttra sig över detta. Länsstyrelsen har följt de bestämmelser i förordningen (1998:1252) om områdesskydd samt delgivningslagen som gäller för delgivning av den här typen av förslag till beslut. Att hitta och meddela alla sakägare personligen har tyvärr inte varit praktiskt möjligt i projektet.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark och vatten. Anpassningar av strandskyddsgränsen har dock gjorts för befintliga bebyggelsegrupper, vägar med mera i området mellan 100 och 300 meter respektive 100 och 200 meter från stranden, där de värden strandskyddet syftar till att skydda redan har förlorat i betydelse. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att beslutet om utvidgning av strandskyddsområdet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs-Posten.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se under upplysningar nedan.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även avdelningschef Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagobert

Upplysningar

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd idag inte gäller. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.